

Čís. 13838.

Výživné, присouzené rozloučené manželce jako odškodné podle § 1266 obč. zák., lze snížit, zmenšily-li se podstatně příjmy a jmění manžela ve srovnání s dobou, kdy bylo stanoveno prvé výživné.

(Rozh. ze dne 12. října 1934, Rv I 1021/33.)

Rozsudkem ze dne 27. února 1926 byl nynější žalobce uznán povinným, by platil své rozloučené manželce, nynější žalované, na výživné měsíčně 500 Kč. Při výměře výživného byl vzat za základ žalobcův měsíční příjem 1.500 Kč a bylo přihlédnuto i k tomu, že žalobce jest spoluvlastníkem domku a že má na hotovosti 30.000 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované snížení výživného na 100 Kč měsíčně, ježto již není spolumajitelem domku, aniž má hotovost, nýbrž jen mzdu ročně 9.712 Kč. Žalobě o snížení výživného bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nelze souhlasiti s názorem dovolatelky, že výživné nevinné manželce rozsudkem již přiznané jest co do výše nezměnitelné a že jím stanoveno bylo odškodné jednou pro vždy. I když jde ve smyslu § 1266 obč. zák. o zadostiučinění, jehož se má nevinné manželce dostati, jest zadostiučinění to v podstatě náhradou ztraceného nároku vyživovacího, jehož výše se může řídit jen podle jmění zavázaného manžela (§ 91 obč. zák.). Změnily-li se podstatně mužovy poměry, dostávala by manželka i za trvání manželství, jak správně dovozuje v dovolací odpovědi žalobce, na výživném méně, a jest proto i její újma, kterou za změněných poměrů trpí, menší. Každý výrok, jímž se pro budoucnost přiznává výživné, platí jen rebus sic stantibus a může býti změněn, je-li návrh na změnu oprávněn. Nepochybily proto nižší soudy, snížily-li přiměřeně výživné žalované původně přiznané, dospěvše ke zjištění, že se jmění a příjmy žalobcovy v srovnání s dobou, kdy prvé výživné bylo stanoveno, podstatně snížily.

Čís. 13839.

Zákaz zcizení podle § 364 c) druhá věta obč. zák. mající účinek věcný a působící i proti třetí osobě, není dotčen předpisy konkursního řádu. Bez souhlasu oprávněné osoby nelze povolití soudní prodej ani podle §§ 121, 122 konk. ř.

(Rozh. ze dne 12. října 1934, R II 419/34.)

K návrhu správce konkursní podstaty povolil soud prvé stoličce soudní prodej nemovitostí úpadcových, na nichž vázl zákaz zcizení ve prospěch Cyrila K-a, otce úpadcova. Rekursní soud vyhověl rekursu Cyrila K-a a zamítl návrh na soudní prodej nemovitostí. Důvody: Pro rekurenta jest na nemovitostech, jichž soudní prodej

byl správcem konkursní podstaty navržen a napadeným usnesením povolen, podle knihovního výpisu zapsán zákaz zcizení a zadlužení. Rekurant Cyrill K. jest otcem úpadce Františka K-a. Z toho plyne, že zákaz zcizení a zadlužení byl založen mezi osobami v § 364 písm. c) obč. zák. jmenovanými. Protože zákaz jest knihovně zapsán, působí proti třetím osobám a nepozbývá účinnosti ani za konkursního řízení, které není než generální exekucí. Zákaz zcizení brání nejen dobrovolnému, nýbrž i exekučnímu prodeji. Jest tedy zákaz zcizení v souzeném případě překážkou povolení soudního prodeje nemovitostí.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu správce konkursní podstaty.

D ů v o d y:

Poněvadž zákaz zcizení podle § 364 c) druhá věta obč. zák. mající účinek věcný a působící i proti třetí osobě, není předpisy konkursního řádu nijak dotčen, nelze bez souhlasu oprávněné osoby povolití soudní prodej ani podle §§ 121, 122 konk. ř., jak správně dolíčil rekursní soud.

Čís. 13840.

Nezaplatila-li finanční prokuratura útratovou pohledávku, o jejíž zaplacení byla upomenuta, ani ve lhůtě jí poskytnuté, nelze to hodnotiti jinak, než že zaplacení odepřela.

(Rozh. ze dne 12. října 1934, R II 447/34.)

K vydobytí útratové pohledávky proti státu povolil soud prvé stolice exekuci zabavením pohledávky příslušející státu proti Poštovní spořitelně na běžném účtě. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. D ů v o d y: Obdobně podle §§ 15, 28 ex. ř. lze i proti státu vymáhati exekučně pohledávky, ale jen s omezeními v těchto paragrafech uvedenými. Pro výplatu hotovostí u státních pokladen platí zvláštní předpisy, které exekučním řádem nebyly zrušeny, a vymáhající věřitel musí se jim podrobiti dříve, než podá návrh na povolení exekuce. Podle platných předpisů dějí se peněžní platy státu osobám soukromým poukázáním částky, jež se má vyplatiti, úřadem k tomu příslušným a vyzvednutím poukázané částky na řádnou kvitanci. Podle stálé judikatury nejvyššího soudu (rozh. čís. sb. 568, 5180, 7716, 1344, 1294 a j., Neumann, komentář k ex. ř.) nelze vésti proti státu k vydobytí peněžních pohledávek exekuci, dokud věřitel nepožádal příslušné úřady o poukázání a o výplatu dlužné částky, leda že by mu příslušné státní orgány odepřely likvidaci nebo výplatu pohledávky. Vymáhající věřitel musí tyto okolnosti v exekučním návrhu prokázati, neboť o návrhu na povolení exekuce jest rozhodnouti bez předchozího jednání (§§ 3, 54 třetí odstavec, ex. ř.). V souzeném případě vymáhající strana požádala dopisem ze dne 8. března 1934 finanční prokuraturu v Brně o zaplacení dlužné částky, aniž jí předložila řádnou kvitanci. Bez řádné kvitance nelze však státní pokladně peníze poukázati ani vyplatiti. Stěžovatel prohlašuje, že